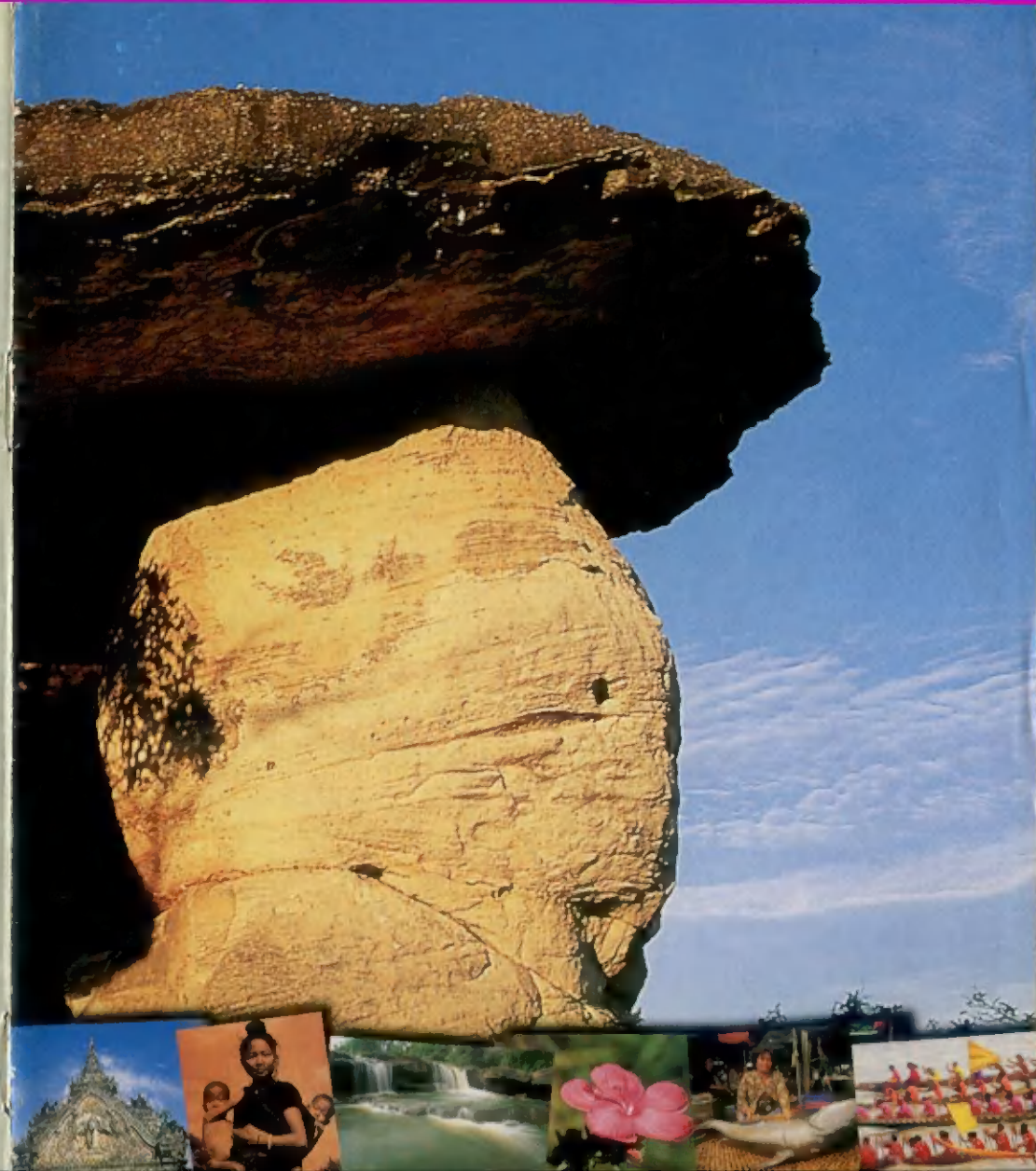

เข้าใจถิ่น

พบความหลากหลายทาง
ธรรมชาติ จากขุนเขา
สู่โลกใต้ทะเลสีครามและ
ความหลากหลายทาง
วัฒนธรรมที่บอกเล่าผ่าน
เรื่องราวของเมือง ชีวิตผู้คน
เทศกาลประเพณีท้องถิ่น
จนถึงเรื่องของการกิน
ย่านตลาด จากเหนือสุด
แดนสยาม จนถึงถิ่นใต้
เมื่อใจเปิดรับสิ่งใหม่ๆ
คุณจะได้รู้ว่าเมืองไทยมีอะไร
ให้รู้จัก ให้ชื่นชมอีกมากมาย

เข้าใจเที่ยว

เพลินตา เพลินใจกับแหล่ง
ท่องเที่ยวที่จัดกลุ่ม
ตามความเชื่อมต่อของเส้นทาง
การเดินทางและคัดสรร
เฉพาะสถานที่ท่องเที่ยวที่มี
ความโดดเด่นในด้านต่างๆ
ทั้งทางธรรมชาติ
ศิลปวัฒนธรรม พร้อมตัวอย่าง
กิจกรรม โปรแกรมการ
ท่องเที่ยวและข้อมูลที่สำคัญ
และจำเป็นสำหรับการเดินทาง

ISBN: ๙๗๘-๗๖๐๗๗-๐๓-๗

เพื่อความเข้าใจ และการมีส่วนร่วม
ดูแลรักษาวัฒนธรรม ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม

เข้าใจถิ่น เข้าใจเที่ยว

มุกดาหาร

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

เข้าใจถิ่น เข้าใจเที่ยว มุกดาหาร

พิมพ์ครั้งแรก พ.ศ. ๒๕๕๓ จำนวน ๑๕,๐๐๐ เล่ม

ลิขสิทธิ์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สงวนสิทธิ์การพิมพ์ซ้ำ
และกึ่งลิขสิทธิ์ฉบับใดส่วนหนึ่งของหนังสือฉบับนี้ ไม่ว่าจะทำซ้ำโดยไม่
จะกระทำโดยปราศจากการยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรจากเจ้ากระทรวงมิได้

คณะกรรมการอำนวยการจัดทำหนังสือตามแผนงานเงินกู้
เพื่อการท่องเที่ยวและส่งเสริมการสร้างงาน ภายใต้โครงการ
ลงทุนเพื่อสังคม (Social Investment Project: SIP)

นายเกรียงศักดิ์ พยัคฆ์

ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

นางจุฑามาศ ศิริวรรณ

รองผู้ว่าการฝ่ายบริหาร

นายพัชรพงศ์ อธิชาติพงษ์

รองผู้ว่าการฝ่ายการตลาด

นายสันติชัย เอื้อจงประสิทธิ์

รองผู้ว่าการฝ่ายวางแผนและพัฒนา

นางสมนथा นาคบรรพพ ผู้อำนวยการฝ่ายบริการการตลาด

นายทีละนะ วงศ์รัตน์ ผู้อำนวยการฝ่ายส่งเสริมการตลาด

นางสาวเพ็ญสุดา โพธิ์งาม

ผู้อำนวยการฝ่ายบัญชีและงบประมาณ

นายเศรษฐพล จินตนาท ผู้อำนวยการกองบริหารวิสาหกิจ

นายพงษ์พร เกษสำลี ผู้อำนวยการกองผลิตภัณฑ์โฆษณา

ผู้อำนวยการโครงการ

นางจุฑามาศ ศิริวรรณ

รองผู้ว่าการฝ่ายบริหารการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

หน่วยงานประสานงานกลางและรับผิดชอบ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สำนักงบประมาณ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

สำนักบริหารหนี้สาธารณะ กรมการปกครอง กรมโยธาธิการ

กรมการพัฒนาชุมชน สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลาง

สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กรมป่าไม้ กรมศิลปากร

กรมประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

แหล่งเงินทุน

ธนาคารเพื่อความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งประเทศญี่ปุ่น

จัดทำโดย

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ที่ปรึกษา

ดร.ธิดา สารระยา

นพรัตน์ นาคสถิตย์

ข้อมูล/ถ่ายภาพ

สำนักพิมพ์สารคดี

สำนักพิมพ์ ไบรอัน ไมทิ

ออกแบบ/ภาพประกอบและดำเนินการผลิต

บริษัท แปซิฟิค ไมทิ จำกัด

สารบัญ รู้จักมุกดาหาร

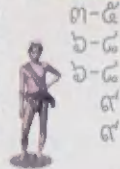
ภูมิประเทศ ธรรมชาติ

จุดเปลี่ยนแห่งยุคสมัย

คนมุกดาหาร

เทศกาล-งานประเพณี

อาหารท้องถิ่น

เที่ยวมุกดาหาร

เที่ยวมุกดาหาร ย้อนตำนานอดีต

ประตูสู่อินโดจีน

หอแก้วมุกดาหาร

ศาลเจ้าพ่อฟ้าหลวงเมือง

ศาลเจ้าแม่ปางสองพี่น้อง

วัดศรีมงคลใต้

วัดศรีบุญเรือง

ตลาดสินค้าอินโดจีน

แขวงสะหวันนะเขต ประเทศลาว

พระธาตุอิงฮัง

เขื่อนกั้นแม่น้ำโขง

เขื่อนกั้นแม่น้ำโขง

เขื่อนกั้นแม่น้ำโขง

เขื่อนกั้นแม่น้ำโขง

เขื่อนกั้นแม่น้ำโขง

เขื่อนกั้นแม่น้ำโขง

เขื่อนกั้นแม่น้ำโขง

เขื่อนกั้นแม่น้ำโขง

เขื่อนกั้นแม่น้ำโขง

เขื่อนกั้นแม่น้ำโขง

เขื่อนกั้นแม่น้ำโขง

เขื่อนกั้นแม่น้ำโขง

เขื่อนกั้นแม่น้ำโขง

เขื่อนกั้นแม่น้ำโขง

เขื่อนกั้นแม่น้ำโขง

เขื่อนกั้นแม่น้ำโขง

เขื่อนกั้นแม่น้ำโขง

เขื่อนกั้นแม่น้ำโขง

เขื่อนกั้นแม่น้ำโขง

เขื่อนกั้นแม่น้ำโขง

เขื่อนกั้นแม่น้ำโขง

เขื่อนกั้นแม่น้ำโขง

เขื่อนกั้นแม่น้ำโขง

เขื่อนกั้นแม่น้ำโขง

เขื่อนกั้นแม่น้ำโขง

เขื่อนกั้นแม่น้ำโขง

เขื่อนกั้นแม่น้ำโขง

เขื่อนกั้นแม่น้ำโขง

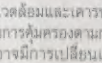
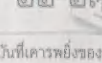
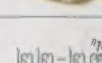
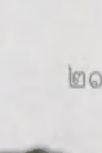
เขื่อนกั้นแม่น้ำโขง

เขื่อนกั้นแม่น้ำโขง

เขื่อนกั้นแม่น้ำโขง

เขื่อนกั้นแม่น้ำโขง

เขื่อนกั้นแม่น้ำโขง

ข้อมูลการเดินทาง ๒๒-๒๓

๑. ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ เป็นสถาบันที่เคารพของชาวไทย

๒. ช่วยได้ใจสั่งมาตลอดและเคารพวิถีไทย

๓. ใช้บริการบริษัทเดียวที่มีใบอนุญาต ท่านจะได้รับบริการคุ้มครองตามกฎหมาย

๔. ข้อมูลรายละเอียดในเอกสารนี้ อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้

กรุณาอ่าน
๐๐๐-๑๕-๐๐๐
๐๐๐-๑๕-๐๐๐

รู้จักมุกดาหาร

ภูมิประเทศ-ธรรมชาติ

มุกดาหารมีสภาพภูมิประเทศคล้ายกับจังหวัดอื่นๆ ในภาคอีสาน
คือประกอบไปด้วยที่ราบสูง สลับกับภูเขาและป่าทึบ เทือกเขาภูพาน
ทอดเป็นแนวยาวจากจังหวัดสกลนครทางทิศตะวันตก และแยกออกเป็น
สี่แนวคล้ายนิ้วมือไปทางทิศตะวันออก แบ่งพื้นที่ของจังหวัดออกเป็น
ลุ่มน้ำเล็กๆ เชียงลาดสู่ม่านน้ำโขง ที่ราบระหว่างหุบเขาของลุ่มน้ำ
เหล่านี้มีลักษณะเป็นที่ราบลูกคลื่น นอกจากบริเวณปากน้ำ
ในช่วงที่ไหลไปบรรจบกับแม่น้ำโขงจะมีสภาพเป็นคันดินธรรมชาติ
แคบๆ ซึ่งเกิดจากการทับถมของตะกอนแม่น้ำขนาบไปกับลำน้ำโขง

จากฟิล

อ.คำชะอี

อ.หนองสูง

น

สัญลักษณ์แนะนำกิจกรรม

วิถีชีวิต

จุดชมทิวทัศน์

ของที่ระลึก

เล่นน้ำ

พักผ่อน

ธรรมชาติ

จังหวัดมุกดาหารเป็นจังหวัดที่มีทรัพยากรป่าไม้สมบูรณ์มีพื้นที่ป่าถึง ๔๔๒,๐๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๐ ของพื้นที่ทั้งหมด ด้านทิศใต้และทิศตะวันตกมีเทือกเขาภูพานสภาพเป็นป่าไม้และดงดิบ ทางทิศตะวันออกเป็นพื้นที่ราบสลับป่าผืนป่าในจังหวัดมุกดาหาร ได้รับการประกาศให้เป็นป่าสงวนแห่งชาติ

จำนวน ๑๓ แห่ง อุทยานแห่งชาติ ๓ แห่ง และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และห้ามล่าสัตว์ ๒ แห่ง แม่น้ำโขงช่วงที่ไหลผ่านจังหวัดมุกดาหารมีระยะทาง ๗๒ กิโลเมตร ทอดแนวยาวตามพื้นที่ตลอด ๓ อำเภอ คือ อำเภอห้วยใหญ่ อำเภอเมือง และอำเภอดอนตาลโดยเฉพาะบริเวณตัวเมือง

มีจุดที่แม่น้ำโขงกว้างถึง ๑,๔๐๐ เมตร ซึ่งถือว่าเป็นจุดที่กว้างที่สุดในประเทศไทย และมีภูมิทัศน์สองฝั่งโขงสวยงามอีกแห่งหนึ่ง

มุกดาหารอยู่บนเส้นทางคมนาคมระหว่างภูมิภาคมาแต่โบราณ ปัจจุบันยังคงเป็นศูนย์กลางการค้าและการเดินทางระหว่างประเทศ เป็นจุดส่งสินค้าไทยออกสู่ต่างประเทศ และรับสินค้าประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาจำหน่ายเศรษฐกิจจึงสะพัดเฟื่องฟูและได้รับการขนานนามว่าเป็นประตูสู่อินโดจีน

ก่อนประวัติศาสตร์ ๒,๐๐๐-๓,๐๐๐ ปีมาแล้ว
พบภาพเขียนสีสมัยก่อนประวัติศาสตร์ในถ้ำและ
เพิงผาหลายแห่ง เช่นที่ถ้ำฝ่ามือแดง บนภูอ่างงอก
บ้านส้มป่อย อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร
รวมทั้งพบกลองมโหระทึก
ซึ่งเป็นกลองโบราณ
ที่แพร่หลายทั่วภูมิภาคอุษาคเนย์

ตั้งแต่ ๒,๐๐๐ ปีมาแล้วจำนวน ๒ ใบ
ที่อำเภอดอนตาล และอำเภอดำชะอี

พุทธศตวรรษที่ ๑๒-๑๓

รับอิทธิพลวัฒนธรรมทวารวดี
ปรากฏหลักฐานเสมาหินทรายและ
ศิลาแลงแผ่นใหญ่จำนวนมากบริเวณ
สำนักสงฆ์หาดเวินไชยทางเหนือของ
อำเภอดอนตาล ซึ่งเป็นแบบเดียวกับ
ที่พบตามแหล่งโบราณคดีในเขต
จังหวัดอุบลราชธานี และยโสธร

ไทอีสาน หรือไทลาว

เป็นชนกลุ่มที่ใหญ่ที่สุดในจังหวัด
ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช
ชาวไทอีสานได้อพยพตามท่าน
พระครูโพธิ์เสม็ดลงมาตามลำน้ำ
โขง รวมกลุ่มกันตั้งเมืองต่างๆ
ซึ่งต่อมาพัฒนาเป็นเมืองอุบล-
ราชธานี ยโสธร ร้อยเอ็ด ขอนแก่น
มหาสารคาม รวมทั้งเมืองมุกดาหาร
ในปัจจุบัน

พ.ศ. ๒๓๐๐

(สมัยปลายกรุงศรีอยุธยา)

เจ้ากินรี บุตรชายของเจ้าจันท
สุริยวงศ์ ผู้ครองชุมชนใหญ่บ้าน
หลวงโพธิ์นลิน (บริเวณพระธาตุอิงฮัง
แขวงสะหวันนะเขต ปัจจุบัน) ขึ้น
กับแคว้นล้านช้างจำปาศักดิ์ของลาว
ได้ยกไพร่พลข้ามแม่น้ำโขงมาสร้าง
เมืองใหม่ขึ้นที่บริเวณปากห้วยมุก
และได้ตั้งชื่อเมืองว่า "มุกดาหาร"

พ.ศ. ๒๓๒๑

หัวเมืองต่างๆ ที่อยู่สองฟากแม่น้ำโขง
รวมทั้งเมืองมุกดาหาร ตกอยู่ในขอบ
ชั้นพหิมายของกรุงธนบุรีอาณาจักรของ
เมืองมุกดาหารในครั้งนั้น ครอบคลุ
มประเทศลาวในปัจจุบัน ได้แก่ ชาวไท
ข่า กะโซ่ กะเลิง ย้อ แสก ให้มาตั้ง
บ้านเรือนทางฝั่งขวาแม่น้ำโขง
(ภาคอีสาน) เพื่อไม่ให้เป็นการก้ำกึ่งแก่
เวียงจันทน์และญวนอีก

พ.ศ. ๒๓๖๔

รัชกาลที่ ๓ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
ส่งกองทัพไปปราบเจ้าอนุวงศ์แห่ง
เวียงจันทน์ และได้กวาดต้อนผู้คน
ทางฝั่งซ้ายแม่น้ำโขง (ดินแดนของ
ประเทศลาวในปัจจุบัน) ได้แก่ ชาวไท
ข่า กะโซ่ กะเลิง ย้อ แสก ให้มาตั้ง
บ้านเรือนทางฝั่งขวาแม่น้ำโขง
(ภาคอีสาน) เพื่อไม่ให้เป็นการก้ำกึ่งแก่
เวียงจันทน์และญวนอีก

พ.ศ. ๒๓๖๔
ราชอาณา
แดนท
ฝรั่งเศส
เสียดิน
เขตใน

ผู้ไท

มีถิ่นฐานเดิมอยู่ที่แคว้นสิบสองจุไท
และแคว้นสิบสองปันนา (ดินแดน
ส่วนเหนือของลาวและเวียดนาม
ซึ่งติดกับตอนใต้ของจีน) ชาวผู้ไท
แบ่งได้เป็นสองกลุ่ม คือ ผู้ไทดำ นิยม
แต่งกายด้วยผ้าสีดำและสีดำคราม
และผู้ไทขาว แต่งกายด้วยผ้าสีขาว
ปัจจุบันชาวผู้ไทส่วนใหญ่ในจังหวัด
มุกดาหารอยู่ที่อำเภอนองสูง
อำเภอดำชะอี และอำเภอดงหลวง

ข่า

เดิมอาศัยอยู่ในแขวงสะหวันนะเขต
แขวงสาละวัน และแขวงอัตตะปือ
ประเทศลาว ชาวข่ามีผิวคล้ำ ผมหยิก
ปัจจุบันชาวไทยเชื้อสายข่าอยู่ที่
อำเภอดงหลวง หลายหมู่บ้าน เช่น
บ้านกกตูม บ้านสำนแก้ว บ้านโคกสูง
และที่บ้านบาก อำเภอดอนตาล

กะโซ่

มาจากคำว่า ข่าโซ่ ถิ่นฐานเดิมของ
ชาวกะโซ่อยู่ที่แขวงสะหวันนะเขต
และแขวงคำม่วนของลาว ในจังหวัด
มุกดาหารมีชาวกะโซ่อยู่ที่อำเภ
ดงหลวงเป็นส่วนมาก วัฒนธรรมที่
ชาวกะโซ่ยังคงรักษาไว้เป็นเอกลักษณ์
ประจำเชื้อชาติ คือ พิธีกรรมโซ่ทั้งบั้ง
เป็นพิธีกรรมในการบวงสรวงวิญญาณ
บรรพบุรุษประจำปี

คนมุกดาหาร

กลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ

ในมุกดาหารปัจจุบันคือ

ลูกหลานที่สืบเชื้อสายมา

จากกลุ่มคนที่อพยพมา

หรือถูกกวาดต้อนมา

ในสมัยรัชกาลที่ ๓

ประกอบด้วย

า
ห
ง
น
อง
ไท
ต
ง
ช
ง
เก

พ.ศ. ๒๔๓๖ (ร.ศ. ๑๑๒)

ราชอาณาจักรไทยต้องสูญเสีย ดินแดนทางฝั่งซ้ายแม่น้ำโขงให้กับฝรั่งเศส ทำให้เมืองมุกดาหารต้องเสียดินแดนท้องที่แขวงสะหวันนะเขตในประเทศลาวในปัจจุบันไป

พ.ศ. ๒๔๕๐

ปรับปรุงการปกครองมณฑลอุดร เมืองมุกดาหารถูกยุบลงเป็นอำเภอ ขึ้นอยู่กับจังหวัดนครพนม จากปี พ.ศ. ๒๓๑๓-๒๔๕๐ รวมเวลาที่มุกดาหารดำรงฐานะเป็นเมืองใหญ่ได้ ๑๓๗ ปี

พ.ศ. ๒๔๒๔

หลังจากที่ลาวเปลี่ยนแปลงการปกครอง ทำให้พื้นที่ตลอดแนวชายแดนไทยลาวเป็นเขตอันตราย รัฐบาลในขณะนั้นจึงแยกมุกดาหารออกจากจังหวัดนครพนม ซึ่งมีอาณาเขตกว้างใหญ่ และยากต่อการรักษาความมั่นคง ตั้งเป็นจังหวัดใหม่โดยรวมเอาอำเภอคำชะอี อำเภอดอนตาล อำเภอนิคมน้ำสวาย อำเภอดงหลวง และอำเภอหัวพันใหญ่ เข้าไว้ในเขตปกครอง

เทศกาล-งานประเพณี

ประเพณีแข่งเรือออกพรรษา

เป็นประเพณีที่สืบทอดมาแต่โบราณ จัดแข่งขันในแม่น้ำโขง ในวันออกพรรษา คือวันขึ้น ๑๓-๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ ของทุกปี มีทั้งแข่งเรือเร็วและแข่งเรือประเภทสวยงาม ก่อนการแข่งขันมีการจัดขบวนแห่ไปตามถนนสายต่างๆ ร่วมกับขบวนแห่

จากแขวงสะหวันนะเขตประเทศลาว ประเพณีแข่งเรือของมุกดาหารนี้ได้รับความสนใจจากชาวจังหวัดมุกดาหาร และจังหวัดใกล้เคียงเป็นอย่างมาก รวมทั้งจากชาวลาวจากแขวงสะหวันนะเขต ก็ข้ามโขงมาร่วมงาน

งานรวมเผ่าไทยมุกดาหาร

เป็นงานใหญ่ประจำปี จัดที่บริเวณศาลากลางจังหวัด ระหว่างวันที่ ๙-๑๕ มกราคม เพื่อเป็นการสืบสานและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของ ๔ ชนเผ่าในมุกดาหาร ได้แก่ ชาวไทอีสาน ผู้ไท ข่า กะโซ่ กะเลิง ไท้อัฮโหล รวมทั้งเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวและประชาสัมพันธ์ของดีท้องถิ่น เช่น มะขามหวาน

อาหารท้องถิ่น

แกงผักหวาน
ทำจากยอดอ่อน ดอก ตลอดจนผลดิบ ข้าวบ้านนิยมบริโภคผักหวานในช่วงหน้าแล้งเพราะจะมีรสชาติดี หวานกลมกล่อมที่สุดนิยมนำมาทำแกงป่าแบบพื้นบ้าน

ลาบปลา
เป็นอาหารคู่ครัวของคนมุกดาหาร ปลาที่ใช้ต้องเป็นปลาสดใหม่ นำมาแล่นเนื้อออกจากก้าง หั่นเป็นชิ้นเล็ก แล้วนำไปลวก ปั่นด้วยข้าวคั่ว, พริกป่น, มะนาว, มะขามเปียก, มดแดง, น้ำปลา, น้ำปลาร้า, หอมแดง, ต้นหอม, ผักชี, ข่า, ใบมะกรูด, สะระแหน่ เป็นต้น

การกินลาบ มักกิน คู่กับผักพื้นเมือง เช่น ผักกะโดน ผักกะเดา ผักกะแยง ผักกะเดา

อาหารเวียดนาม
มีร้านขายอาหารเวียดนามอยู่หลายร้านในตัวเมือง รวมทั้งแผงขายอาหารเวียดนามหลายเจ้าในตลาดสดและตลาดขายอาหาร เช่น แทนเมื่องเมี่ยง ขนมปากหม้อ ข้าวเป็ญเส้น ข้าวต้มเครื่องในหมู หมูยอ

บาแกดตี้
ในตลาดนอกจากมีอาหารพื้นถิ่นและอาหารเวียดนามแล้ว ยังมีแผงขายขนมปังฝรั่งเศส อย่างที่เรียกกันว่า "บาแกดตี้" มีลักษณะ

เป็นก้อนยาวๆ แพร่เข้ามาในลาว ช่วงที่ลาวเป็นอาณานิคมของฝรั่งเศส คนมุกดาหารเรียกขนมปังชนิดนี้ว่า "เบ็งจี" ทานได้ทั้งขนมปังเปี๊ยะหรือผ่าครึ่งใส่ไส้หมูสับ ไข่เยี่ยวไก่ ผักต่างๆ แล้วราดด้วยน้ำซอสปรุงรสพิเศษ

กะเลิง หรือข่าเลิง

ถิ่นฐานเดิมอยู่ที่แขวงคำม่วนและแขวงสะหวันนะเขตของลาว ในอดีตผู้ชายชาวกะเลิงจะสักรูปนกแก้วที่แก้มและปล่อยผมยาวประป่า สักลายที่ขา ผู้หญิงเกล้าผมมวยผมหมู่บ้านชาวกะเลิงอยู่ที่อำเภอดอนตาลและอำเภอดำชะอี

ไทแสก

มีถิ่นฐานเดิมอยู่ที่เมืองแสก ปัจจุบันอยู่ในแขวงคำม่วนของประเทศลาวเอกลักษณ์การแต่งกายของผู้หญิงคือการนุ่งผ้าชิ้นสองชั้นและปล่อยให้ผ้าชิ้นชั้นในแลบออกมา การละเล่นดั้งเดิมของชาวแสกก็คือแสกเต้นสาก แม้ในปัจจุบันก็ยังนิยมเล่นในเทศกาลเดือน ๓ (ตรุษแสก) ทุกปี

ไทย้อย

มีถิ่นฐานเดิมอยู่ที่แคว้นสิบสองปันนา ในมณฑลยูนนาน ประเทศจีน ในสมัยรัชกาลที่ ๓ ไทยยกทัพไปปราบเจ้าอนุวงศ์แห่งเวียงจันทน์ และอพยพชาวไทยกลับมายังฝั่งขวาแม่น้ำโขงอีกครั้ง ในจังหวัดมุกดาหารมีชาวไทย้อยที่ตำบลดงเป็น อำเภอเมืองมุกดาหาร และที่อำเภอนิคมน้ำสวาย อีกหลายหมู่บ้าน

ไทกุล

คือพวกไทใหญ่จากรัฐฉานในประเทศพม่า เข้ามาค้าขายในภาคอีสาน คนเข้าใจผิดว่าเป็นพวกเดียวกับแขกบังคลาเทศที่เรียกว่ากุล ปัจจุบันยังมีลูกหลานชาวกุลกระจายอยู่ที่อำเภอหนองสูง และอำเภอดำชะอี

เวียดนาม

อพยพหนีภัยสงครามกับประเทศฝรั่งเศสเข้ามาในประเทศไทยช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ หรือเกือบ ๖๐ ปีมาแล้ว ปัจจุบันชาวไทยเชื้อสายเวียดนามเป็นผู้กุมเศรษฐกิจหลักของมุกดาหารมีการรวมกลุ่มกันอย่างเหนียวแน่น และรักษาวินัยธรรมของตนได้อย่างดี

เที่ยว มุกดาหาร

ย้อนตำนานอดีต
ประตูล้านอินโดจีน
หอแก้วมุกดาหาร
ศาลเจ้าพ่อฟ้าหลวงเมือง
ศาลเจ้าแม่ปางสองพี่น้อง
วัดศรีมงคลใต้
วัดศรีบุญเรือง

๑๐

ตลาดสินค้าอินโดจีน
แขวงสะพานมิตรประเทศลาว
พระธาตุอิงฮัง
เขื่อนกั้นพัฒนธรรมมิมโง
ศาลาการเปรียญวัดศรีมุกดา
วัดโนนภิรมย์
วัดโพธิ์ศรี

วัดสองคอน
แก่งกะเบา
วัดมณีชีวาวิาส
เที่ยวธรรมชาติตระการตา
อุทยานแห่งชาติมุกดาหาร :
กลุ่มหินเตี้ย หรือ กูหาเหิน
ลานมุงลินท์

น้ำตกวังเดือยห้า
ภูจำพระ ภูมโนรมย์
ลำน้ำมืองแดง
อุทยานแห่งชาติภูสระดอกบัว:
ภูผาหมอก ภูผาแดง ภูผา
หมู่บ้านทอผ้าวัฒนธรรมผู้ไท
น้ำตกผาดโตน

บ้านหนองสูง
บ้านภู
วัดบรรพตคีรี
วัดภูด่านแต้
อ่างเก็บน้ำชลประทานห้วยชีเหล็ก

๑๑

เที่ยวมุกดาหาร ย้อนตำนานอดีต ประตูสู่อินโดจีน

มุกดาหารเป็นเมืองเก่าแก่
ร่วมยุคเดียวกับกรุงรัตนโกสินทร์
จึงมีประวัติความเป็นมาและ
ตำนานของตัวเอง มีสถานที่
ศักดิ์สิทธิ์และวัดวาอารามประดิษฐาน
พระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมืองมากมาย
มุกดาหารตั้งอยู่ริมโขง ตรงข้ามแขวง
สะหวันนะเขต เมืองเศรษฐกิจใหญ่
ของลาวที่มีเส้นทางคมนาคมติดต่อกับ
เวียดนาม จึงได้ชื่อว่าเป็นประตูสู่อินโดจีน

หอแก้วมุกดาหาร ๑
ศาลเจ้าพ่อฟ้ามุมเมือง ๒
ศาลเจ้าแม่นางสองพี่น้อง ๓
วัดศรีมงคลใต้ ๔
วัดศรีบุญเรือง ๕
ตลาดสินค้าอินโดจีน ๖
แขวงสะหวันนะเขตประเทศลาว ๗
พระธาตุอิงฮัง ๘

หอแก้วมุกดาหาร ๑

ส่วนฐานของหอแก้วมุกดาหาร มี
ลักษณะเป็นอาคาร ๒ ชั้น ทรง ๙
เหลี่ยม ชั้นที่ ๑ จัดแสดงเครื่องมือ
เครื่องใช้ในการดำรงชีวิตของชาวบ้าน
ชั้นที่ ๒ เป็นพิพิธภัณฑ์ประวัติ
เมืองมุกดาหาร และวัดอุโบสถ
จำลองเครื่องแต่งกายชาวไทย
มุกดาหารทั้ง ๔ เผ่าขึ้นที่ ๖ เป็นหอชม
ทัศนียภาพรอบตัวเมืองมุกดาหาร
สามารถมองเห็นแม่น้ำโขงทอดยาว
รวมทั้งสภาพบ้านเมือง แขวงสะหวั
นนะเขต ส่วนชั้นที่ ๗ ประดิษฐาน
พระพุทธนามิ่งมงคลมุกดาหาร
และพระประจำวันเกิดให้ประชาชน
ได้สักการะบูชา

หอแก้วมุกดาหารเปิดให้ชม
ทุกวัน เวลา ๐๘.๐๐-๑๘.๐๐ น. ราคา
บัตรเข้าชมคนละ ๓๐ บาท

ศาลเจ้าพ่อฟ้ามุมเมือง ๒ ศาลเจ้าแม่นางสองพี่น้อง ๓

ตั้งอยู่ริมแม่น้ำโขง ใกล้กับท่าด่าน
ตรวจ ดือเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์
คู่กับศาลเจ้าพ่อฟ้ามุมเมือง และมี
พิธีบวงสรวงพร้อมกันทุกปี ในวัน
แรม ๑๑ ค่ำ เดือน ๖

วัดศรีมงคลใต้ ๔

ตั้งอยู่ริมแม่น้ำโขง

ตรงบริเวณ
ถนนสำราญ
ชายโขง ใน
ย่านตลาด
สินค้าอินโด
จีน เป็นที่
ประดิษฐาน
พระพุทธรูป
สำคัญคู่บ้าน
คู่เมืองมุกดา

พระพุทธสิงห์สอง วัดศรีบุญเรือง

หาร คือ "พระเจ้าองค์หลวง"
พระพุทธรูปปางมารวิชัย ขัดสมาธิ
วัดศรีบุญเรือง ๕
เป็นที่ประดิษฐาน "พระพุทธสิงห์
สอง" พระพุทธรูปปางมารวิชัย
ขัดสมาธิ ซึ่งเป็นพระพุทธรูป
เก่าแก่ งดงามล้ำค่า
คู่บ้านคู่เมือง

ตลาดสินค้าอินโดจีน ๖
อยู่ที่ถนนสำราญชายโขง เป็นแหล่ง
ศูนย์รวมสินค้าสารพัดอย่าง ทั้ง
สินค้าจากประเทศจีน รัสเซีย
เวียดนาม ลาว ที่ขนถ่ายผ่านแขวง
สะหวันนะเขต ข้ามแม่น้ำโขงมายัง
มุกดาหาร นอกจากนี้ยังมีสินค้า
หัตถกรรมของมุกดาหารเอง เช่น
ผ้าทอ ผ้าไหมมัดหมี่ ไหมแพรวา
หมอนขิด รวมทั้งสมุนไพรพื้นบ้าน
ต่างๆ

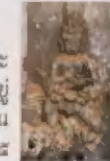
๗

แขวงสะหวันนะเขต ประเทศลาว
สะหวันนะเขตเป็นเมืองที่เงียบสงบ
และงดงาม ถนนหนทางมีรถรา
ไม่มาก สองฟากมีต้นไม้ใหญ่ปกคลุม
ร่มรื่นมีตึกเก่าสถาปัตยกรรมฝรั่งเศส
ให้เห็นอยู่ทั่วไป สามารถหารถ
สามล้อ ที่เรียกว่า "สกายแลป"
เที่ยวชมเมือง หรือสถานที่น่าสนใจ
อื่นๆ เช่น พิพิธภัณฑ์กระต๊อบ

โดโนเสาร์ ตลาดสวนไข (ขายสินค้า
อินโดจีน) นักท่องเที่ยวที่จะเข้าไป
เที่ยวแขวงสะหวันนะเขต ประเทศ
ลาว ทำใบผ่านแดนได้ที่ ศาลา
กลางจังหวัด ที่ห้องสำนักงาน
จังหวัดชั้นสองได้ทุกวันเวลาราชการ
เสียค่าธรรมเนียมคนละ ๓๐ บาท ใช้
หลักฐานบัตรประชาชนพร้อม
สำเนาและรูปถ่ายสองใบเข้าไปเที่ยว
ได้สามวันสองคืน แต่ต้องเสียค่า
เรือข้ามฟากอีกคนละ ๕๐ บาท เสีย
ค่าเทียบแผ่นดินลาวอีก ๕๐ บาท
ตารางเรือข้ามแม่น้ำโขง
วันจันทร์-ศุกร์ เที่ยวไป ๙.๑๕, ๑๐.๑๕, ๑๑.๑๕,
๑๓.๓๐, ๑๔.๓๐, ๑๕.๓๐ เที่ยวกลับ ๙.๓๐, ๑๐.๐๐,
๑๑.๑๕, ๑๒.๐๐, ๑๖.๐๐ วันเสาร์ เที่ยวไป ๑๐.๓๐,
๑๔.๓๐, ๑๕.๓๐ เที่ยวกลับ ๑๐.๓๐, ๑๔.๐๐, ๑๖.๐๐
วันอาทิตย์ เที่ยวไป ๑๐.๓๐, ๑๕.๐๐ เที่ยวกลับ
๑๐.๓๐, ๑๕.๐๐

๘ พระธาตุอิงฮัง

ตั้งอยู่บนเส้นทางสะ
หวันนะเขต-เซโปน อยู่
ห่างจากตัวเมืองสะหวั
นนะเขตประมาณ ๑๕
กิโลเมตร เป็นปูชนีย
สถานศักดิ์สิทธิ์คู่เมืองลาว กล่าวกันว่า
เริ่มสร้างตั้งแต่ศตวรรษที่ ๖ สมัย

อาณาจักร
ศรีโคตรบอง
เรืองอำนาจ
เพื่อเป็นเครื่อง
หมายแทน
สถานที่เสด็จ
บิณฑบาตของ
พระพุทธเจ้า
ที่ป่าไม้รัง เมืองอุทุมมวารายณ์ ประเทศ
อินเดีย ภายในบรรจุพระบรมสารี
ริกธาตุ

องค์พระธาตุมีลักษณะงดงาม
มาก ดำรงไว้ซึ่งศิลปกรรมลาวสมัย
โบราณเกือบครบถ้วน มีแผนผังรูป
สี่เหลี่ยมจัตุรัสแบบเดียวกับพระ
ธาตุพนม แต่มีขนาดเล็กกว่า ฐาน
แต่ละด้านกว้าง ๙ เมตร มีเรือนธาตุ
สี่เหลี่ยมซ้อนกัน ๓ ชั้น ลดหลั่นกัน สูง
ถึงยอด ๒๕ เมตร ส่วนยอดเป็นรูป
ทรงดอกบัวเหลี่ยมเหมือนพระธาตุ
พนม ไม่มีภาพสลักบนแผ่นอิฐแบบ
พระธาตุพนม มีแต่รูปเทพดาปูนปั้น
อยู่ในชั้นสองข้างของประตูแต่ละทิศ
นอกจากนี้ยังมีสถานที่ที่น่าสนใจ
อื่นๆ ได้แก่ ปราสาทเขื่อนหิน (เขื่อนหิน)
น้ำตกดาตยาย น้ำตกดาตสะแลน

เยือนถิ่น วัฒนธรรมริมโขง

แม่น้ำโขงไหลผ่านสามอำเภอของมุกดาหาร คือ อำเภอบ้านใหญ่ อำเภอเมือง และอำเภอตอนตาล เป็นทั้งเส้นทางคมนาคม แหล่งอาหาร แหล่งปลาที่ ชุกชุม พื้นที่รียมน้ำยังเหมาะแก่การเกษตรกรรม จึงเกิดมีชุมชนตั้งถิ่นฐานมาแต่โบราณ วัดเก่าแก่ ที่สำคัญก็ตั้งอยู่ริมโขงทั้งสิ้น พื้นที่แถบนี้จึง เต็มไปด้วยร่องรอยอดีต สถาปัตยกรรมโบราณ ที่งามจับใจ แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยง ทางวัฒนธรรมของคนไทยลาวสองฝั่งโขง ผู้ที่ชื่นชอบประวัติศาสตร์และ ศิลปวัฒนธรรมไม่ควรพลาด

- ๑ ศาลาการเปรียญวัดศรีมุนทา
- ๒ วัดมโนภิรมย์
- ๓ วัดโพธิ์ศรี
- ๔ วัดสองคอน
- ๕ แก่งกะเบา
- ๖ วัดมัญจาคีรี

ศาลาการเปรียญวัดศรีมุนทา ๑
มีอายุเก่าแก่กว่า ๖๐ ปี สร้างด้วยไม้ทั้งหลังตามศิลปะแบบไทใหญ่ หรือไทกลา หลังคาสี่เหลี่ยมย่อมุม มุงกระเบื้องตักแต่งครอบหลังคา ลวดลายพญานาค สร้างเสร็จเมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๐ โดยญาคูดี กงนะ และ ญาคูพัน กงนะ พระสองพี่น้องที่ บวชจำพรรษาที่วัดแห่งนี้

(ซ้าย) ต้นพวยไม้แกะสลัก ที่วัดมโนภิรมย์

วัดมโนภิรมย์ ๒
วัดเก่าแก่ สร้างด้วยศิลปกรรม สกุลล้านช้าง ตามประวัติกล่าวว่า ท่านทอและพระครูกสสเป็น ผู้ริเริ่มสร้างวัด แล้วเสร็จเมื่อ พ.ศ. ๒๒๙๙ วิหารวัดมโนภิรมย์เป็น อาคารก่ออิฐถือปูนทึ่มประตูด้านหน้า ประดับลายปูนปั้นวิจิตรอลังการ รอบเสาระเบียงด้านหน้าเขียนภาพ

ลายรดน้ำ ปิดทอง ลายเครือเถา พระประธาน ในวิหารเป็น พระพุทธรูป ปางนาถปรก นอกจากนี้ยังมี พระพุทธรูป

โบราณล้ำค่าอีกหลายองค์ เช่น พระองค์ คือ พระองค์แสน พระพุทธรูปทรง เครื่องปางห้ามสมุทร และ พระเจ้า ซึ่งแกะสลัก จากช้างเป็นรูป พระเจ้า ๘ องค์

วัดโพธิ์ศรี ๑

สร้างเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๕ ช่วงสมัยรัชกาลที่ ๖ ภายในเขตวัดมีสถาปัตยกรรมที่ทรงคุณค่าสองหลัง หลังแรกคือลิ้มหรือโบสถ์ ศิลปะพื้นบ้านล้านช้าง เจาะหน้าต่างตั้งซี่ ลูกกรงที่ชาวอีสานเรียกว่า ลูกตึง หรือหน้าต่างแบบมะหวด ที่สำคัญที่สุดคือ รูปปั้น หรือภาพจิตรกรรม ฝาผนังภายในลิ้ม นอกจากเขียนเป็นเรื่องราวพระเวสสันดรชาดกแล้วยังมีภาพเหตุการณ์ตอนที่สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชเสด็จตรวจหัวเมืองมณฑลอีสาน กำลังประทับนั่งอยู่บนเกวียนอิสานที่เรียกว่า เกวียนนาสะไม อีกหลังหนึ่งเป็นตึกทรงฝรั่งสองชั้นขนาดใหญ่ สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๗ แรกสร้างเพื่อเป็นกุฏิ ปัจจุบันใช้เป็นศูนย์ผู้สูงอายุ

วัดสองคอน ๒

เป็นสถานที่จาริกแสวงบุญของคริสต์ศาสนิกชน อาคารสักการสถานพระมารดาแห่งมรณสักขี หรือโบสถ์พระแม่ไคทาส หลังปัจจุบันสร้างแล้วเสร็จเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๔ แทนโบสถ์หลังเก่าที่ทรุดโทรมเพื่อเป็นอนุสรณ์สถานเทิดเกียรติบุญราศีมรณสักขี หรือ Martyr ทั้ง ๓ ท่าน ที่ได้พลีชีพเพื่อยืนยันความเชื่อในองค์พระผู้เป็นเจ้า เมื่อครั้งเกิดกรณีพิพาทระหว่างไทยกับฝรั่งเศส ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๒

แก่งกะเบา ๕

เป็นแก่งหินยาวเหยียดริมแม่น้ำโขง ในฤดูแล้งน้ำจะลดมองเห็นเกาะแก่งกลางน้ำและหาดทรายสวยกว่าฤดูอื่นๆ ของกินมีชื่อของแก่งกะเบา คือ หมูหัน

วัดมัจฉิมาวาส ๖

กลองมโหระทึก วัดมัจฉิมาวาส (วัดกลาง) ทำจากสำริด นับเป็นกลองมโหระทึกขนาดใหญ่ที่สุดที่พบ

ในประเทศไทย หน้ากลองมีลายนูนรูปคล้ายดวงอาทิตย์ หรือดวงจันทร์ มีรัศมี ๑๔ แฉก มีประติมากรรมรูปกบประดับทั้ง ๔ มุม ข้างกลองมีตัวเลขรูปเรือส่งวิญญาณ คาดว่ามีอายุประมาณพุทธศตวรรษที่ ๕-๖ กลองมโหระทึกถือเป็นวัฒนธรรมร่วมของคนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เมื่อ ๒,๐๐๐-๓,๐๐๐ ปีมาแล้ว

สภาพเส้นทางศึกษาธรรมชาติ อุทยานแห่งชาติมุกดาหาร

อุทยานแห่งชาติมุกดาหาร

เป็นอุทยานแห่งชาติที่อยู่ใกล้เมืองมุกดาหารมากที่สุด มีพื้นที่ ๔๔.๕ ตารางกิโลเมตร หรือ ๓๐,๓๐๒.๕ ไร่ สภาพภูมิประเทศประกอบด้วยเทือกเขาหลายลูกเชื่อมต่อกันแบบลอนคลื่น เป็นส่วนปลายสุดของเทือกเขาภูพาน สูงจากระดับน้ำทะเลระหว่าง ๓๗๐-๔๒๐ เมตร มีจอมศรีเป็นภูเขาที่สูงที่สุด สภาพป่าส่วนใหญ่เป็นป่าเบญจพรรณ และป่าเต็งรัง

ติดต่อจองบ้านพัก หรือสอบถามรายละเอียดต่างๆ ที่อุทยานแห่งชาติมุกดาหาร (๐๑) ๒๒๐-๐๗๕๕ หรือ ส่วนอุทยานแห่งชาติ กรมป่าไม้ บางเขน กรุงเทพฯ (๐๒) ๕๗๙-๕๗๓๔, ๕๗๙-๗๒๒๓

แผนที่แสดงเส้นทางศึกษาธรรมชาติในอุทยานแห่งชาติมุกดาหาร

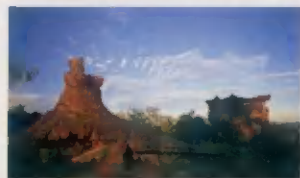

เส้นทางศึกษาธรรมชาติ

กลุ่มหินเทิบหรือภูผาเทิบ ๐ เป็นพื้นที่ทำการอุทยานฯ หินแต่ละก้อนมีขนาดใหญ่ รูปร่างพิสดาร ชวนให้จินตนาการเป็นรูปต่างๆ

ลานมูจลินท์ ๒

แวดล้อมด้วยป่าเต็งรังแคระ ประกอบด้วยพันธุ์ไม้พุ่มจำนวนมาก ร่มรื่นด้วยพันธุ์ไม้พุ่มจำนวนมาก ร่มรื่นด้วยพันธุ์ไม้พุ่มจำนวนมาก ร่มรื่นด้วยพันธุ์ไม้พุ่มจำนวนมาก

เที่ยวธรรมชาติ ตระการตา

สภาพพื้นที่ส่วนหนึ่งของมุกดาหาร เป็นเขาสูงและป่าดิบ ตั้งอยู่ริมแม่น้ำโขง ก่อให้เกิดสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่หลากหลาย นับเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่คนรักธรรมชาติ เวียนกลับมาเยี่ยมเยือนโดยเฉพาะช่วงปลายฤดูฝน ต้นฤดูหนาวของทุกปี

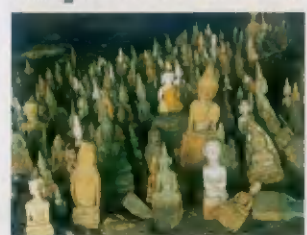
- กลุ่มหินเทิบ หรือ ภูผาเทิบ ๐
- ลานมูจลินท์ ๒
- น้ำตกวังเดือนห้า ๓
- ภูเก้าพระ ๔
- ภูมโนรมย์ ๕
- ถ้ำฝ่ามือแดง ๖

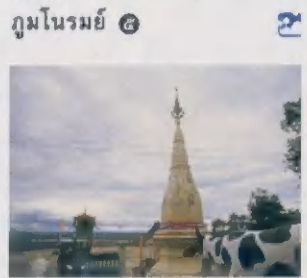
และสังคมพืชขนาดเล็ก เช่น กลุ่มดอกหญ้า สร้อยสุวรรณา หยาดน้ำค้าง หนาวเดือนห้า ดาวรวมดวงคลิดา ในช่วงปลายฤดูฝนต่อฤดูหนาว ตั้งแต่เดือนตุลาคม-ธันวาคม พันธุ์ไม้เหล่านี้จะออกดอกขนาดเล็กหลากสี สีสันเหลือง แดง ม่วง ขาว พราวไปทั่ว

ลานหิน คงงามมาก น้ำตกวังเดือนห้า ๓ เป็นน้ำตกขนาดเล็กเกิดจากสายธารที่ไหลผ่านลานมูจลินท์ ประกอบด้วยแอ่งหิน โชคดีหินสวยงาม

ภูเก้าพระ ๔ มีลักษณะเป็นเพิงผา มีเงาของหินบรรจงพระพุทธรูปโบราณจำนวนมาก สันนิษฐานกันว่าสมัยก่อน แดงนี้เป็น

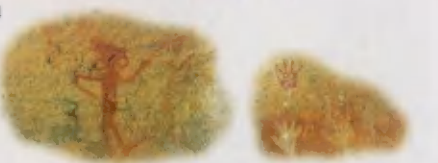
ที่ตั้งของชุมชนโบราณ ปัจจุบันเหลือเพียงพระพุทธรูปไม้ ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น เช่น บางองค์แกะสลักเป็นพระแผ่หันหลังชนกัน ต่อมามีการสร้างพระพุทธรูปขนาดใหญ่ก่ออิฐถือปูน ๑ องค์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๕

บนยอดเขามีสำนักสงฆ์ รอยพระพุทธรูปจำนวนมาก และเป็นจุดชมทิวทัศน์ที่งดงามมาก มองเห็นเมืองมุกดาหาร แม่น้ำโขง และแขวงสะหวันนะเขต ประเทศลาว ได้กว้างไกล

ถ้ำฝ่ามือแดง ๖ ควรให้เจ้าหน้าที่หน่วยพิทักษ์นำทาง เพราะเป็นทางป่าใช้เวลาเดินประมาณ ชั่วโมงครึ่ง มีลักษณะเป็นเพิงหินกว้าง มีรูปฝ่ามือแบบใช้สีแดงพ่นรอบมือ ฝ่ามือทาสีแดงแล้วทาบกับผนังถ้ำและรูปคน นักโบราณคดีสันนิษฐานว่าภาพเหล่านี้มีอายุไม่ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ ปี เกี่ยวข้องกับการประกอบพิธีกรรมของคนโบราณ

แหล่งภาพเขียนสีและรอยฝ่ามือสมัยก่อนประวัติศาสตร์ที่ภูผาแต้ม

อุทยานแห่งชาติ ภูสระดอกบัว

ชื่อของอุทยานมาจากสระน้ำธรรมชาติเต็มไปด้วยดอกบัวบนยอดภูอุทยานแห่งนี้มีความงามทางธรรมชาติให้สัมผัสหลายรูปแบบ รวมทั้งมีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ได้แก่ รอยฝ่ามือบนภูผาแต้ม

ภูผาหอม ๑

เป็นจุดชมทิวทัศน์ที่นักท่องเที่ยวนิยมไปชมพระอาทิตย์ตกทางเดินค่อนข้างชันผ่านป่าเต็งรัง และลานหินที่มีดอกไม้ขึ้นเป็นระยะ ห่างจากที่ทำการฯ ประมาณ ๕ กิโลเมตร

ที่ทำการอุทยานฯ

ศูนย์บริการฯ

๒ ภูผาแต้ม

เป็นแหล่งภาพเขียนสีและรอยฝ่ามือสมัยก่อนประวัติศาสตร์ สันนิษฐานว่ามีอายุรุ่นเดียวกันกับถ้ำฝ่ามือแดงของอุทยานแห่งชาติมุกดาหาร และที่ผาแต้ม อุทยานแห่งชาติผาแต้ม จังหวัดอุบลราชธานี มี

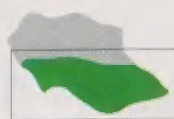
๓ ภูวัด

เป็นลานหินกว้างที่มีดอกไม้ขึ้นหลายชนิด เช่น ดอกเอน้า ดอกกระดุมเงินและดอกดุสิตาซึ่งจะออกดอกในช่วงปลายฤดูฝน

อายุราว ๓,๐๐๐-๓,๕๐๐ ปี มีลักษณะเป็นเพิงหินขนาดใหญ่ ภาพเขียนจะอยู่สูงจากพื้นประมาณ ๗-๑๒ เมตร มีทั้งภาพมือทาบ ภาพมือทาบขุด เป็นลายเส้นภายใน ภาพลวดลายเรขาคณิตต่างๆ เช่น ลายเส้นคู่ขนานหักก้นปลา

ชมหมู่บ้านทอผ้า วัฒนธรรมผู้ไท

ชาวผู้ไทเป็นกลุ่มชนที่เชี่ยวชาญเรื่องการทอผ้า ปัจจุบันชาวผู้ไทที่อำเภอหนองสูง ยังสืบทอดงานทอผ้าจากบรรพบุรุษ นักท่องเที่ยวสามารถไปเลือกชมและซื้อหาได้ ระหว่างทางยังมีจุดท่องเที่ยวอีกหลายแห่งให้แวะชม

- ๑ น้ำตกตาดโตน
- ๒ บ้านหนองสูง
- ๓ หมู่บ้านทอผ้าบ้านภู
- ๔ วัดบรรพตคีรี
- ๕ วัดภูด่านแต้
- ๖ อ่างเก็บน้ำ

ชลประทานห้วยชีเหล็ก

น้ำตกตาดโตน ๑
เป็นน้ำตกขนาดเล็กมีชั้นเดียวมีแอ่งเล่นน้ำได้ รอบบริเวณเต็มไปด้วยต้นไม้ร่มรื่น

บ้านหนองสูง ๒
ภายในหมู่บ้านมีศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย ผ้าไหม

หมู่บ้านทอผ้าบ้านภู ๓
นักท่องเที่ยวสามารถแวะเข้าไปชมเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าทอได้ที่ศูนย์กลุ่มอาชีพทอผ้าประจำหมู่บ้าน มีทั้งผ้าฝ้าย ผ้าทางกระรอก ผ้าฝ้ายลายขีด ผ้าพันคอ ผ้าขาวม้า ผ้าไหมผ้าไหมมัดหมี่

วัดบรรพตคีรี ๔

วัดอยู่บนภู ต้องเดินขึ้นบันได ๒๖๐ ขั้น วัดนี้เคยเป็นที่พำนักของหลวงปู่หล้า เขมปัตโตพระเถรจารย์สายวิปัสสนากรรมฐาน ภายหลังหลวงปู่หล้าละสังขาร

ได้มีการจัดสร้าง “เขมปัตโตเจดีย์ หลวงปู่หล้าเขมปัตโต” สำหรับบรรจุอัฐิเจดีย์สร้างเสร็จเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นเจดีย์ทรงระฆังคว่ำ ชั้นบนเป็นพิพิธภัณฑ์แสดงประวัติ ผลงาน และเครื่องบริขารส่วนตัวรวมทั้งประดิษฐานหุ่นขี้ผึ้งจำลององค์หลวงปู่

วัดภูด่านแต้ ๕

หรือวัดพุทธโธธัมมโร จุดเด่นคือพระพุทธรูปขนาดใหญ่มากชื่อหลวงพ่อธรรมจักร เป็นพระพุทธรูปก่อด้วยอิฐถือปูนปางปฐมเทศนา ศิลปะรัตนโกสินทร์ประยุกต์

ประดิษฐานอยู่ กลางแจ้งบนหลังคาอุโบสถ มองเห็น ได้แต่ไกล

อ่างเก็บน้ำชลประทาน

ห้วยชีเหล็ก ๖

เป็นอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ มีทิวทัศน์งดงาม บนยอดเขาของวนอุทยานภูสูง สูง ๓๕๓ เมตร จากระดับน้ำทะเลมีจุดชมทิวทัศน์สามจุดทางเข้าอยู่ตรงกิโลเมตรที่ ๑๒๔-๑๒๕ บนทางหลวงหมายเลข ๒๑๒ เข้าไปประมาณ ๑๒ กิโลเมตร

